

17) Zil kolonistu gimenes celiktas tešči weetejo lauschu, kalpu, labaki algotās waj semes fainneezibas weetas?

18) Waj kahda eemešla weetejeem laudim šchis weetas bij jaatšahj?

19) Waj kolonisti šchahda waj tahda find no šchahditi labakā dšchwes waj algas šchahwoll, neta wis-pahrigi weetejeem laudis?

20) Kahds kolonisteem iſgahitibas lišmenis, ſchahhfinot ar weetejeem laudim?

21) Waj kolonistrem eerihkōta ſkola? Kas to uštura un kur tai eerahditas telpas? Kas iſpiba ſkolotaja weetu?

22) Waj kolonistu rihzibā pahrgahjuſchas, nomajot waj pehrlot, iſnemot muishas ſemi, ari lahbas pagahā ſemneeku (lauschu) mahjas? Waj lahba eemešla tas notizis un tā zil iſhti puhraweetu kop-ſaudsumā?

23) Waj kolonistrem, kas ſtrahda wehl par algahdjem, dota iſredse tuwakā nah'otnē ari dabut eerahditu ſawu ſemes gabalu pahhahwizai fainneezibai?

24) Kā weizas kolonistrem ar fainneezibu, to ſchahhfinot ar weetejo lauschu apſchahkrem?

25) Waj kolonisti, kam ſemes gabali, wiſi paſchi tos apſtrahda jeb waj wizu ſtarpā ari tohdi, kas iſ nomā giteem ſawu ſemi? Zil to iſhti un lahbas tee ſautibas?

26) Kahdas pelnas peeloji kolonisti, kas paſchi ſawu ſemi neapſtrahda, waj tāpat, blatus ſemēs dar-ſam, wiſi žiti?

27) Waj ir gabijumi, ka kolonistu ſeme pahreēt latweeſchu iſpaſchumā, un zil tahdu?

28) Kā ſateel weetejeem laudis ar kolonistrem ſawā ſtard?

Tahdaſi par iſhto kolonizācijas rihzibu, kas tagad ſiſtematiſki top muſhu dšimtenē eroſināta tillab ſewiſchli uſ dšimtu, tā pa daſai krona muishu ſemes, no weenas puſes ar wahreſcheem, no otras — ar kreeweem. Bet bej tam nowehrojams leels dabigs igoumu un leiſchu cepluhdums Latwijā, tāpat, bet ma-ſolā mehra, kreemu. Tee eenahl gan tā algahdſchi, tā iſhti leiſchi, gan tā ſemes pirzeji un nomneeki, tā ſewiſchli igoumi. Konſtatejot ari ſchis parahdibas apmehrus, nepeezeeſchami atſaultees wehl uſ ſelofcheem jautajumeem:

29) Ja pagahā darba ſpehlu truhtums, tad no kureenes weetejeem latweeſchu ſemlooji ſababū algahdſchus?

30) Kahdas tautibas no ahreenes eemeſtee ſtrahd-neecki un zil no kuras lauras, apmehram procentos pret weetejerm?

31) Zil pagahā tahdu ſemneeku mahju, kas gahjuſchas eenahjeju iweſchtauteeſchu rihzibā, un lah-ſas tautibas iſhti?

32) Kahds procentis tahdu mahju pret weetejam latweeſchu fainneezibam?

Wehloms, lai atbildes uſ augſchejem jautaju- meem raſios no wiſeem latweeſchu apdſihmoteem ap- wibeem un pagahſteem — no Wiſdſemes, Kurſemes un tāpat, zil ceſpehjams, no Latgales. Roderigs ſewiſchli ari kura laura pagahā, waj pat draudſes einogrāhſis ſiſejums, lai ari zil pawiſchi, kartes weidā. Mi-ſl- bei, jopeeleel laht aiſhimejot atteezigo jautajuma numuru.

Adreſe: Въ гор. Ригу. Въ Рижское Латвишкое Общество, Научную Комисію. Паулчи ул. № 13.

Kaidama kaizā augſchejo uſſaulum, luhdi to eemehrot un uſ to atſaultees lotru, kam ruhpe lat- weeſchu dšimtenes un latweeſchu tautas leeta.

R. V. Sinibu Komisijas uſdewumā preeſchneeziba.

NB. Luhdſam wiſus latweeſchu laikraſtus ſcho uſſaulumu pahdrulat.

Cekſchſeme.

Rigas-Perſonas uhdens zela projekti.

Kahdu ahreemju uſnehmeju projektu atſtaſhā Peterburgas ariſe „Peterb. Kurjer“. To iſſtrahbojis lohds ſiianſchu kapitaliſtu ſindikats. Sin- diktats grib iſbuhwet kanali un zelu 24 aſis platu wirſpuſē un 16 aſis platu dibnā un 24 pehdas dšitu. Tas iſmakahſhot 700 ml. rbl. Pehj ſinditota domam ſchis zeliſch pilnigi pahrg ofiſhot wiſu paſaules tirdneezibu. Pa tahdu kanali wareſhot pahremei ari kara ſugas, kad teem tīlai n. n. em imagos eerofſchus un ſchuwamos tornus. Wiſis zeliſch, 2100 wernes gorumā pahreehriſchotres par weenu leelu oſtu. Wej tam gar wiſu zelu artiſhichotees dšihwa ruhneeziba, ne tīlai labas ſatīſfmes d hē, bet ari tomdehl, ka no uhdens krahjem un frumem wareſhot dabut miſfigā doudsumā d enamo ſpehlu, pee tam par 90 rbl. ſirga ſpehlu gada, ſamehr tajad rehlna twaiſa ſp hku 150 rbl. par 1 ſirga ſpehlu gada. No jauno zelu ari iſ- zellees doudsums labibas elemotoru un tam ſewiſchla noſihme buhs kreewijas labibas tirdneezibā. Tas dos ceſdehju labibu iſweht toſinālā zelā uſ Angliju un Bahziju, ſamehr lihdſ ſchim tā bija no Deenwidu- kreewijas jawed apſahri Eiropai. Tāpat leelā mehra ſchijas tirdneeziba ar Eiropu eetu turpmā pa jauno zelu. Wej tam jaunais zeliſch doritu peceetamu Donas apgabala atmenoglem ari Baltijas ruhneezibas ra- jonu un ſchreit wairs newojadſetu eeweſt ahreemju ogles. Kā tas jau daubſahret aiſchahditi, Rīgai jaunais

zeliſch war nei ahreahritigu uſpluſſchānu un padarit drihſ ween to par weenu no leeloſam paſaules tird- neezibas pilſeham. Sinams, ka ari wiſa Baltija to iſhti. Tamdehl Rīgii gan wiſwairal intereſes ſilot ſchil uhdens zela projekteem un wehletes to pareiſu un drihju peepildſchānu.

Maſſawā telefona abonentu ſkaitis 1904. — 1914. gabam p e e a u d ſ i s no 5,550 uſ 49,818

Warichawa. „Sarkana roka.“ Iſ- terſajot prahwu pret analiſteem komuniſteem, kuru organiſāzija ſauluſēs par „Sarkano rotu“ un iſdarijuffi luhdus 20 uſbrutumus, noteefoti k a t o r g ā: 1 uſ 13 gadeem un 4 mehneſchem, 4 uſ 12 gadeem un 6 mehneſcheem, 6 uſ 10 gadeem, 1 uſ 8 g., 1 uſ 6 g., 4 uſ 4 gadeem un dmas ſeeweetes uſ iſſchahſchānu nometināſchānai. Wiſi noteefateer it ſchihdi.

Baltija.

Par Walmeeras aprinča ahreſtu ezejts Elmars Hinzenbergs.

Wahemā nodibināta loplopibas pah- raudhibas ſabeedriba, kura ar 1. fe- bruari ſch. g. uſſchluſi ſawu darbibu Latw. Lauk. Ekonom. Sabeedribas pahraudhibā. Par pahraugu iſhe darbojis Matſhink, kurſch wairal gadus praft ſejis pa kreewijas muisham, tāpat loplopibā, tā ari ſemlopibā, un beidhīs loplopibas pihrraugu kurſus. Dihdi ſchim jau peedatijuchās 20 ſaimn- ezibas ar 228 ſawjamām gowim, un dſirbams, ka wehl daſchas ſaimneezibas grib peedatitees. Par beedribas preeſch- neeku eewehtes F. Bergholds.

Jann Gulbenes pagahā 23. februara wakarā nodedſināts Atim Melngailim ſchahnis. Tagad par wainigeem azeetinati lahdi Aleſfandrs Jofis, Kuhljs Bihjitis un Rudolfs Kamans, kureem naw paſtahwizās dšihwes weeta un darba.

Wahrines ſkounos 24 februara wakarā ap plit. 11 eegahjuſchi 2 wihreſchi un atoraſi ſchi Albertam Oſolinam nauđu, bet tajā brihdi pahbrau- luſchi žiti mahneeki, no kureem laupitaji iſbiuſchees un aiſbehgufchi, neta nenolaupijufchi.

Ilſenes muishā atmuhl tā 4 marā nakti luhts un noſagts Jahnim Jehrinam ſirys ar pajuhgu 170 rbl. kopwehribā.

Wefelauffa. Trakti ſuni. Weetejos Puhlos, Miſchpoulos un Zirzenos, tā ari Wehru krogā bihjuſchi trakti ſuni, kapehjs poliſzija pawehlejuſi eemehrot atteezigos notekumus, lai ſehrga neiſplaitos

Walmeera. Latweeſchu Laukfaimneeku Eo- nomikās Sabeedribas Walmeeras Rodala notureja beedru ſapulzi 23 februari ſch. g. Latweeſchu Beedri- bas ſahle. Bija eeradufchees apm. 100 beedru un weſu. No Ekonomikās Sabeedribas darbības pah- ſkara par 1913. gadu bija redſams, ka Sabeedribas darbiba pagahjuſchā gaidā otkal loti leelā mehra pa- plaſchinosutees. Kopigais beedru ſkaitis pahrineedſ 8700, bej tam Sabeedribā par beedrenem ſkaitas eewehrojamos lauffaimneezibas beedribas un koope- rajijas tiſpat Wiſdſemē tā Kurſemē. Bamata lapi- tals preudſis uſ 900,000 rbl., nekustamu iſpaſchumu Sabeedribai peeder par apm 1 miljonu rbl. Poteizos- tees ſawām pirmloſhigām preeſchſchahwidām un ſem- lopibas peederumu apgabahſchānai no paſcheem pir- amoteem, Sabeedriba arween apgabahjuſi aughata la- buma un garantetas prees. Iſpaſchi daudſ 1913. gadā Sabeedriba ſtrahdajuſi wiſpahribas un lauffaim- neezibas iſgahitibas laulā, tā ari pee daſchadu ſaim- neezibas noſaru atihhiſchānas un weizinoſchānas. Sarhloti 72 daſchadi kurſi 26 nedelu gari, k. s. ap- melleti no apm 8000 klauſtijeem. Tapat notureti 150 preeſchlaſijumi par daſchadām ſaimneezibas noſarem, kas apmelleti no apm. 16,000 klauſtijeem. Sabeedribas ſemloobas ſkolā Jelgawā un ſkolas ſermā Luſtes muishā mahjas 400 abeju dšimuma nahloſchee lauffaimneeki, ſkolai wiſjaur latweeſchu mahjibas wiloda. Pee Sabeedribas paſtahw loplo- pibas, peenſaimneezibas, ſemlopibas, dahſlopibas, biſchlopibas, putnlopibas, ſehſlopibas un raſtu ſel- zijas, kurās lotrā darbojas ſawa aroda letorateji. Sabeedriba iſdod tā ſawu organu lauffaimneezibas nedelas laikraſtu „Semlopis“, kurſch ir wiſplahſa- lais un wairal iſplaitāis arodneziſkās ſchurnals latweeſchu walodā, bej tam iſdewuſ 20 grahmatas par lauffaimneezibu. Sewiſchli eewehrojama Sabee- drības darbiba pee loplopibas un peenſaimneezibas weizinaſchānas. Sabeedribas Loplopibas ſelzijas wa- dibā darbojas 150 loplopibas pahraudhibas beedribas ar apm. 40,000 gowolpreem, tā la ſchi loplopibas organiſāzija ir azumirſli wiſplahſchā netiſa Baltijā, bet ari wiſi kreewijā. Loplopibas Pahraudhibas Sabeedribas ſabalitas 10 rajonos. Sabeedriba eerih- lojuſi apm. 30 loppeenotawas. Pee Sabeedribas dar- bojas 20 daſchadu nojaru ſpejialiiti un agronomi, 10 loplopibas wirſpahrauzi un 150 kontrol aſhienti. Tahdā lahrā Sabeedribas lauffaimneezibas weizina- ſchānas un wiſpohrigee poſchumi pagahjuſchā gada ſpehziģi atihhijuſchēs. Sarhlotā wehl leela lauff- ſaimneezibas iſſtrahde Jelgawā, tā ari loploju, peen- ſaimneeku un dahſlopu jaimeas, kuras taiſijufchas ſwarigus lehmumus lauffaimneezibas pazelſchānas

leeta. Pehj pahrkata lauffchānas bija 3 preeſchlaſi- jumi par ſemlopibas un loplopibas beenas jautaju- meem, tā ari par lopahreemezibu, tā la ſapulze wiſās pilnas 7 ſunbas. Sewiſchli ſapulze intere- ſe, dš par latweeſchu ſugas peenalopu audſchānu, jo S. E. E. S. Loplopibas ſelzija ſchah leetai lihdſ ſchim wiſnoproetaalo wehribu peegreelufi un liſuſt broſchus pamatus weetejās ſugas audſchānas leetai Baltijā, weizinoſchāna weetejo lopu uſhureſchānu un iſola-iſchānu, eerihkōbama žilts grahmatas un wiſlas b. ſka ſiāzijas, eerohinābama loplopibas iſpehſchānu Baltijā un nemb. ma iſpehſchānā dšihwu daliba. Ari Walmeeras apgabala nobibinājuſchis wairafas loplopibas pahraudhibas ſabeedribas S. E. E. S. Loplopibas ſelzijas wadibā: Tritaž, Smiltene, Paſ- monē, Salazā u. t. t., tapat ſchah Wiſdſemes daſd eerihkōts ſewiſchis wirſpahrauga rajons. Walmeeras apgabala lauffaimneeki iſchahda preeſchli latweeſchu gowolopu ſugas audſchānas dšihwu intereſi, un je- rams, drihdi laikā eerihkōt wairafas latweeſchu ſugas wairafas ſiāzijas, lai uſlabotu ſchējeenes deegān ſa- jautos un zaur ahreemes ſagu peejautumeem ſamai- tatos gowolopus. Bet ari weetejo lopu wehl Wal- meeras aprinči ir daudſ, ſchee lopi wehl ſamehrd maſ iſkopi, tadehl wairafas b. ſka buhtu eewebam no We- ſteenas waj ari no Kurſemes. Par weetejo lopu ſugu pahrunajot, iſtrahdijās, ka Walmeeras beedribas iſpaſchumā atrodas lahds muſhu gowolopu meſcho- nigā preeſchleſchā tuhra (Bostaurus primigenus) galwas laulā, kurſch atraſts netahlu no Walmeeras ſem 9 pehdū beelas luhdras lahrtas un pa daſai pahraſnenojees. Tas ir droſhſkais leezineeki, la tuhri ſche ſenos laikos peemituſchi (ari Walmeeras, ſchis wezās Wiſdſemes pilſehas gehroni ir tuhra galwa), no ſcheem tuhreem (furi leelā mehra atſchiras no ſuambreem) tad zehluſch es muſhu weetejeem gowolopi. ſcho galwas laulā la pnd lahrā demonstrēja Wal- meeras Latweeſchu Beedribas preeſchneeks Entmana ljs, un ſpejialiiti, kas bija pagahjuſcho wafaru peed- dalijufchees prof. Liſkuna weetejo lopu iſpehſchānas eſp. dšizijā, wareja nowehrot, ka pehjs ſawa tihpa ſchi meſchonigā tuhra galwa, kuras wezumu war ſkaitit wiſmaſ uſ pahri par 1000 gadeem, ſipri atgahdina muſhu togad jo lopu tihou. ſchahdu labi uſglaba- juſchos galwas laulā lihdſ ſchim wehl loti maſ atraſts. Wiſi loplopibas jautajumi ſapulze ſagehla intereſantas debates un beedri beigās iſteiza wehſchānos, lai ſchahdas ſapulzes te arweenu tiku atſahritotas. Ari Walmeeras a. gabala lauffaimneeki ſahl atſiht beedro- ſchānas un iſhtās lauffaimneezibas kooperācijas no- ſihmi un pehdeja laikā ar weenu leelā ſkaitā eestah- jōa muſhu lauffaimneezijas ſcheklus apweenotajā Latw. E. Ekonomiſkojā Sabeedribā.

Ruldiga. Latweeſchu Laukfaim- neeku Ekonomikās Sabeedribas Bejos Kurſemes rajona agronomis 14 martā ſch. g. Ruldijas ſawefigās Beedribas telpās notur preeſchlaſijumus par pawafara laulu darbeem un lopbarības ſaknu audſchāna.

Ahreemes

Leelato juhras walstu marines iſdewumi. Pehj tam, kad iſſchudināts angļu marines budſchets, ir tagad ſinami wiſu leela juhras walstu iſdewumi preeſchli marines wajadhibam teofchā 1914. gadā un ſchos iſdewumus nu eſpehjams ſchahhfinat ar pagahjuſchā gada iſdewumeem. ſchee iſdewumi 1913 un 1914. gabos ir ſelofchi:

	1913. g.	1914. g.	1914. g.
	milioni	rublu	wowat.
Anglija	498	526	28 milj.
Sabedroids-Waljis	295	308	8 "
Kreewija	219	270	21 "
Frānzija	206	251	48 "
Wahzija	235	240	5 "
Japana	101	105	4 "
Italijs	102	103	7 "
Auſtro-Ungarijs	78	85	1 "

Redjams, ka wiſu walstu iſdewumi ſchah 1914. gadā pret 1913. gadu ir auguſchi. ſchi iſdewumu aughāna ir pehdejo gadu paſtahwiga parahdiba. 1904. gadā angļu marines iſdewumi bij 376 milioni rubli, bet ſchahad tee ſneedias pee 526 miljoneem, jeb 10 gadu laikā tee ir auguſchi par 150 miljoneem.

Strahdneeki pret ſarkanojeem ſelleem uſſtahjuſchēs Minchenē. Tur laulā ſtrahdneeku ſaweemba nolehmuſi iſſehgt no ſawa wiſus lotru, kas til ween parolija ſarkano laikraſtus, kuru mehriſ ir krahot weente-figus loſitajus un poſit religju.

ſchihhiſchjoaldemokratiſkee laikraſti, protams, par to loti ſahutufchi, jo reſj, ka wiſu laſtoju ſkaitis zaur to ſipri ſarauſees.

Riga.

F. Weinberga godinaſchāna. F. Weinberga godinaſchā wima 70. dšimū- beenas g dijumā notika 8 martā, Rigas Latweeſchu Beedribā un notinājos ſapli, ſoofchi un ar wiſ- pahreju ſajuſhmu un ſirſnibu, tā to „R. V.“ ſimo.

Ap pulksten 8 wakarā beedribas leelajā isrihsojumu jahlē bij šopulzees leels pulks Weinberga zemitaju, to starpā ori daichas damas.

Beedribas preelchneels Fr. Grofswalds un preelchneezibas lozellis Reiburgs bij aibbraulufchi jubilarum pafal — luhgt un atwest wizu automobila uš wina godinofchonos walaru. Itfi preelch pulknen 1/29 jahlē eenohł jubilaris lihdš ar famu lau-loto draudieni, fanemti or musilas marichu un pu-bliktos ilgeem, koleem applaufeem. Sarlanā rose, tā eisweem parofis, ari tagad wina m pee kruhtim.

Nowadiis jahles galā pee statumes, jubilaris teel apweiktis no wairat beedribu preelchtohmjeem.

Prmois sweizna Rigas Latweešņu Beedribas preelchneels, sw. adwolats, pilshias waldes lozellis Fr. Grofswalds, nolahidams adrefi un pašinobams, la J. Weinbergs ezejelis par Rigas Latweešņu Beedribas goda beedru.

Rigas Latweešņu Namu ihpafchneeku beedribas wahrdā schās beedribas preelchneeki weetneels sw. adwolats J. Purgalis nolafa odrfi un pihno, la ari schi beedriba ezejelufi J. Weinbergi par famu goda beedru.

Latweešņu lugeezibas beedribas „Auhras“ wahrdā nolafa pateizibas un atfinibas adrefi A. Ahegalis.

Treischās Rigas Sawstarpejās uguns apdrofchinafchanas beedribas wahrdā pafneeds adrefi schās beedribas preelchneeki weetneels E. Dsolinsch un fetretars J. Bulolds, pee lam pehdejis adrefi nolafa.

Latweešņu luga apdrofchinafchanas beedribas „Laimas“ wahrdā nolafa un pafneeds adrefi waldes lozellis inscheneeris Andersons.

Rigas Latweešņu Namu ihpafchneeku beedribas Krahi: aibdewu Sabeeedribas wahrdā apweiza jubilaru winas waldes preelchneeki fabrikontis J. Behms.

Swehrnats adwolats W. Teilmans greefchās pee jubilara or fetofchu ustrunu: Mihlo Friedrich Iwanowitsch! Mehds fajit, la ar Dewi eirot gruhti runat, bet par Dewi runat efot wergli. Bet es faku, la ar Dewi runat ir weegi. Mehš fchodeen nu neefam par Dewi runajufchi, bet efim par Dewi rakstijufchi. Un lo efam rakstijufchi, salufufchi un drukufufchi, to fche pafneebju.

Runotajs pafneeds jubilarum „Rigas Awises“ numuru, drukatu feltiteem burteem un eferetu leelā Rāifā mapē, luras weens wahs ir studentu korporācijas „Etonijas“, otrs „Fraternitas Moscoviensis“ krahsis.

Rigas Latweešņu Dieedofchanas Beedribas wihru foris P. Joins uš wadibā brafchi nodieedaja fpehziġo patriotiſko dieefmu „Newis flinkojot un puhtot“.

Tab wehl „Rigs Awises“ iſdeweju ſa- beedriba dahwinaja jubilarum wina Rāifā eerahmetu bildi dahidā leelumā, un awises rediſcijas un fantora wahrdā greinu galda pullāieni, las uwellams ceif pa gadu. Logad tas ufwiltis jubilara dſimumdeendā. Bai jubilaris turpmal katru gadu to ſowā dſimumdeend ufwildams, atjeretos, la dahwinatoji wina m nowehl ſpirgtam un weſelam peedſihwot otkal nahlofcho dſimumdeenu un ilgi wehl ſtrahdat un darbotees ſowu tauterfchu labā.

Behz tam jahlās goda meeloſis, kurā perdalijās pahri par 300 perſonu. Jub laram oreelſchā uš galoa bij nolifta m lſiġa pulka wahſe ar neefim un zitiām ſarlanām pulkam — „Rigas Awises“ drukatawas perſonala dahwana.

Pee goda meelaſta ſiſa fajita weſ li rinda runu un uſſaktis dahdadas laimās. Wiſas galwe- nās latweeſņu ſtudentu korporācijas — „Fraternitas Moscoviensis“, „Etonija“, „Selonija“ un „Lalawija“ — bij fuhtijufchās deputatijas, katru no irim ſtudentem, ſiemo jubilaru ſweizinat wina goa deend un nowehlet wina m laimes ari turpmalā darbu gaitā.

Skolotaju furfi. Tautas apgoiſmoſchanas miniſterija nodomajufi nahlofchā wafarā ſarihloti ſkolo- taju lufis wairatās weetas Rigas mahjibas apga- dald. Schim noluhlam aſlauti 15,000 rbl. Kurſu ſigums — ne wairat par mehnefi.

Wzaku un ſkolotaju ezeehribai. Skol- neeku, ſiklab ſehnu, la ori meitenu, uſweichonās ahr- pus ſiſlas, la tas beefchi wifur rediams, nebuht now ſlawejama. Ihoafchi peedauſigi un iroſchānami ſtoineeki inuras dſelſezelu wifzenos. Ja wejoki un ſkolotaji wairakohgt behrneem aſrahdiu, tā ja- ſiſuras ahrpus mahjas un ſkolas, tab ari behrnu uſ- weichānās labotus.

Dſihwoltu nodollis. Dſihwoltu ihneekeem jau perſuhita poſinujumus, ſamalfat uſ 1914. g du dſihwoltu nodollis. Dſihwoltu nodollis, tā jau agraki, aprehlinats pehz ſewiſchās tabeles un nodolka leelumā atlarajas no dſihwoltu leeluma. Par dſihwoltkem lihdš 150 rbl godā nodollis naw jamalfā. Nodollis eemafajams uſrahdot pamehſti weetejā rentejā, jeh Rigas pilſchias dſihwoltu nodolku waldē no 15.—25. aprilim.

Kauka lora teefa. Schagaba 3. februari lahds no 115. Wifmas lahjuela pulka wezateem

ſalbatees mahjis pulzinu jauno ſaldatu riġiġā ar ſiſti. Wina m nowehrichotees weens no jaunajem ſalbateem, ſchihds Rāifins pajehlis pret wina ſiſti itim tā gribeu wina m ſchout, bet ziti ſaldati iſrah- muſchi wina m ſiſti. Wakarā ſaſarmās wezafais ſalbais jautajis Rāifinam, or lahdu noluhku tas pa- zehlis pret wina ſiſti un Rāifins atteizis, la teefcham gribejis wina noſchut. Par to apdraudetais ſalbais ſiſtojis preelchneezibai un beigds Wilnas lora ap- gabola ſomanders pamehlejis ſaſault laula lora teefas ſehdi un ſodit Rāifinu pehz ſikama. 14. februari laula lora teefa noteefaju Rāifinu uſ 20 g. drem pee ſpaidu darbeem, anemot wifas teefibas un preelchroizibas un iſſchidſot no ſara la. ſiſbas.

Celu ſt. igules pehdejā laifā parahbas attal leelā ſt. itā uš celam, ihpafchi walaros uſ Rāllu un Schluhnu eelam, pee Berga ſaſara un gar Behr- mana parku. Wina uſbahſigā un drofchā iſtufefchā- nās leel domat, la tagad wina uſraudſiba naw wārs til ſingra tā aarat, tab eeweba pilſchias fanitates polizija. Pehdejā ſowā pirmā darbibas laifā dahju l. bu walaru uſ Rāllu celas weea apzejinaja 20—40. Ar to celu ſtaigules tā eebeedreja, la winas ilgu laitu uſ dſihwoltam eelam nedrihſiteja wāirs rahwitees. Ari tagad wehlams, lai fanitates polizija peen. hġigi pee- gre efch wairat wehribu ſchis nebuſchānas noweh- ſchānai. Jeh waj tagad proſtitueto ſtatis buhtu tā peeaubās, la fanitates polizijai wina pahraudſiba wāirs nebuhtu pa ſwehlam? —ons

Schidſiba. Rakti uſ 9. martu aſlauftis Julijas Debes dſihwoltis ſaſaretis eelā Nr. 1 un noſagias dahjības mantibas par 410 rbl.

Lopp riba malfā Rārkā ſirgā: aħbolinſch un timotinſch 500—700 un ſeens 450—650 lap., bet pee Zentra dās preiſchu ſtaizijas: aħbolinſch un timo- tinſch 500—650, ſeens 500—550 un garluhu ſalmi 400 ſas. birſams.

Dahra un ſaknangi malfā: kartufeki 120—160 ſap. puhrs (40—55 ſap p. ds), greeſchwi 120—200 (45—75), burkani 125—170 (10—60), ſwolkli 90—150 (40—50) ſap. puhrs un ſihpoli 100—140 ſap. pubš.

Jelgawa.

Par poſtahwiga ſiſta buhvi pahr Zeel- uvi pee Jelgawas Kurjemes gubernators, ihitens wālis padomneels Rabotows eeluhinajis jautajumu atteizigās eenahdēs. Schi gada 4. februari Kurjemes gubernators greeſees pee Wilnas lora apgabala ſchta a preelchneela ar atterġaju rak uſ ſch ni leelā. 1904. gada 28. juniġā ſeat Nr. 7282 Winas zelu ſatifikimes wāibe bij gr eluſē: pee Winas apgabala ſchtaba ar luhgumu, widoſchſafā laifā pafimot, waj buhtu weh- lams zett pee Jelgawas pahr Zeelupi tagadejā ploſta ſiſta meētā poſtahwiga ſiſta — ſau ta poſcha gada 9. juliġā ſem Nr. 10556 ſiſta otbidis Wilnas ap- gabala zelu wāidei, la poſtahwiga ſiſta zehſchana pahr Zeelupi pee Jelgawas lotti wehlama. Rā Kurjemes gubernators tagad ſino, tab no zelu mini- ſtrijas neſ hoi ſi ſi ſiſta zehſchānai no ta lula naw ſperiti. Gubernators Rabotows noſehmis ſcho jautajumu no juna eeluhināt pee zelu mini- ſtrijas un taseh; tab ari greeſees papreeſchj pee lora waldes ar luhgumu, pafimot, waj wehl tapat tā agrak ir wehlama ſiſta buhwe pahr Zeelupi pee Jelgawas.

Newis zaur eſſyloſija, tā tas ſinots, no- tizis Weſtermān uſ D. ringa linu fabrikā nelaimes godijums, bet w dor no dſelſezela lahdu 1300 pudu ſmagu ſailu, kurſch aſſehris fabrikas wahru muhra ſiſtu, un to ſogahwis. Stabam gohſchotees no- ſiſis uſ weetas ſrahdneels Iſanāſ Iwanows, bet otram — Zehſabam ſelzmanim, pahſlauſta kreijā lahja.

Breefmonis. Dahju pagafita 83 g. weza Liſhe B. no Uhdem. woda celas Nr. 7 ſinoja polizijai, tā 9. martā tā aſgahjuſi weefos pee ſawa ſwaima Jona E. Wiluma eelā Nr. 22. Lauſato ſtarpā iſ- zehluſees ſiba un E. ſahjis ſawu ſewu — winas mahju ſiſt Rād ſchi aſſrahwejuſi pehdejo, faniknotais ſwainis taġr ihbis wina un bufmās noſodis wina m labds rotas kreimalaiſchku. Par notifuſcho ſaſahdija protokololu.

Ubrufums dſehrumā. Jelgawas maſ- piſſons, 29 g. wezais meefneels Abolfs L., buhdams peedſehris, eezahjis 7. martā Behjeju eelā Nr. 53 atrodofchā ſeiſeera darbnizā, uſbruzis darbnizās ihpafch- neſam Gātoſam M. un pog. hrejis, lai atdod naudu. Uſ M. ſleedſeenu eefſeiġuſees darbnizā ar rewolweri rotā wina lihdſeedſihwotaja. Ar pehdejis palihdſibu uſbruzejis iſwadis no darbnizās un nodots polizijas rotās. Veeta nodota iſmeſtiſchānas teefa ſim.

P. pirofa dehl. Brambergu pagafita Potenu mahju ſir. hōneels Oſips B. un neahdneels pee Li- ſuma Rahriis B. no Katolu celas Nr. 58, bij abi 9. martā peedſehſchānās dehl aſweſti uſ poliziju iſgu- letees. Deſchura itabā abu ſtarpā iſzehluſees ſa- ſchānās, pee lam pirmajam g. h. iſzehluſebais ofinis un beſ tam tas ſuhdſejees par ſiſp. rām ſahpem labjā plezā. Rauschānās zehlonis, pehz pirmā iſteizeena tas, ſi winiġ neefot dewis otram piſpot, bet ocs pafkaidroja, la ſaſchānās nemij naw bijuſi.

Bahdrufafchana aſſeeta.

Semgaleeſchu bſihwibas lari 13. gadu- ſimteni.

(Turpinajums).

2. Katolu baſnizās noſiſprinafchā- nās. Latwija un winas pirmeefā- lari ar ſemgaleeſchēem.

Sem noſauluma lihbēefchi boſch'ahet ſaprot ſomu tautības laudis, las tā lugeeeki un ſw: j- neeki no Somjas (boſchi pehtneeki perem, tā ſomi- ſtee lihbēefchi atnahluſchi iſ Rāelijās t. i. Auſtrum- Somijas, jo etnografikā un walodneezikā ſind ſomi- ſtee lihbēefchi wifwairat lihdſinajas ſareleem) pa uhdens zelu bija eepreduſchees Dougawas un Gau- jas lejas galos un dſihwoja lopā ar eedſimtojeem latweeſchēem-ſemgaleeſchēem. Somiſā elementa bija mafal un tadeht ari wehlat tas galigi ir pahr- Latwojees. Somiſtee lihbēefchi lopā ar latwee- ſchēem dſihwoja wifwairat tirdſneezibas un lugee- zibis weetas, gar upem un juhemālu: Zſchēlil, Salaspil, Turaida un Limbaſchu juhemā. Scho apjabalu eedſihwotaju leelā dafa tomehr bija lat- weeſchi reſp. ſemgaleeſchi, bet tā tā latweeſchu In- drikis wifus ſchos nowadus lopā ſauz par Lih- biju, tab ari wifus tāš ſemes eedſihwotajus beh- weji par lihbēefchēem. Pareſati tomehr buhtu iſ- ſchirt latwifkos lihbēefchus un ſo- miſkos lihbēefchus. No lam zehlees wahrds Lih- bija, naw ſinoms, bet domajams gm, la tas ir ſew ſenais weetejs latweeſchu noſaulums ſchis ag- rālās Semgales ſaſahwodatas apijneſchānai. Sowi jeh wehlatee ſomiſtee lihbēefchi maſ pamafam bija eſpeeduſchees Lhbija no agrak tā no 7. un 8. gaduſimtena ſahlot. Bij ſchi ſoma eepreſchānās ſemg- leeſchu Lhbija bija notuſi merigi waj lora zeld, par to mums ſinu naw. Ar maſito ſtutu, latwifli- ſomiſtajeem lihbēefchēem tab nu wifpiras fatilās katolu baſnija. Beeminams, la ſtarp latwiflajem un ſomiſtajeem lihbēefchēem fatilfims bija meeriga, tapat lihbēefchi dſihwoja meerā ar zitiām latweeſchu zitim.

Tā la Lhbija ir ſenā Semgales dafa, apſih- wota no ſemgaleeſchu ziltis, un no ſchejeenes pānah- wigā Semgales wālis wifupirms nahja ſakuros ar katolu baſniju un lihdš ar to uſſahla ſawus ſla- wēnos bſihwibas larus, tab apſlatiſim ihſumā eepreelſchejos notikumus Lhbijā, kuri iſſauza ſahlaſos notikamus wiſā Semgales wāli.

Notikumi no 1185. lihdš 1196. gadam. Lat- weeſchu Indrikis rakſta:

Reiſ dſihwoja Segebergas kloſtei, Holſte- nas ſemē, lahds godajams wifus Reinards, zeenijameem ſirmeem maieem, ſw Auġuſtina ordema preeſteris. Wāch nahja weenigi Kristus un deewwahrdā ſludinafchānās dehl tirgotaju pawadibā uſ Lhbija. Jo buhdami ar lihbēefchēem draudſid, kriſtīgee tir- gotoji mehda beefchi pa Dougawu braukt uſ Lhbiju. Dabuſis nu atlanju un dahwanas wehl ſlaht no Poloſkas zehnia Waldmeera, lam lihbēefchi, pagahni buhdami, malfaja m ſlus, minetais preeſteris zehrās ſiſtoqi pee Deema darba, ſludināwams deewwahru un taidams Zſchēliles zeemā dahnija. Schi zeemā litās wif- picms kriſtiens Kulewena tchōs Jlonis un Alona tehws Weeſonis, lureem ſeloja ziti.

(Turpmal mehl.)

Grahmatu planfts.

Wēenibas Wehſneefs Nr. 10. Rāifis nedeſas laſtrakſis Beelikums: „Behnu Draugs“ Jinaht reſi nedeſā. Redakſija un eſpedija R. Pauziſchā un Komp. grahmatu weſalā, Limbaſchos. Malfā par gadu 2 rbl.

Dſihwais uhdens. Garigus dſeefmas tor. em. „Wē- enibas Wehſiſchā“ dieefmu I. L. topojums. Limbaſchos, 1913. g. R. Pauziſchā un Komp. iſdots un drukats.

Telegramas.

12 (25.) martā.

Krihje Anglijā

wehl netuwojas aſriſinajumam. Konſerwatīwās omi- ſes iſſobo lib. ratas, la tee gan draudejuſchi ſuhiti ſara ſpehlu pret uſſereefchēem, bet tas atteizees ſlauſit, jo ofiġeeri glufchi weentahſchī eefneeguſchi luhgumu pehz atwalinajuma.

Winiſka. Moſtras aprinki, pee Lpniſkeem, uſ- eeta kruhje ar 1325 naudas gibaleem no 17. g. ſiſt.

Wetropawlowſka. Sche aikal nowehroti apafſchēemes gruhdreni.

Aſtrachāna. Ceelā wehtra, las ploſiġās Deenwidu- Kreemijā, Aſtrachānas gubernā nodurijufi ſaude. umus par 142,354 rbl. Rogalinati 15 zilweli.

Berline. Pee Reſpenitas meelina lahds bul- ſeera twaikontis apg. hja praġmi ar 22 zilweleem. Iġlahbās ſiſtai 7. Pahreje no ſliſhla.

Wenezija. Ceradās ſaſars Wilhelmis un tapa ſwimigi ſanemts.

Atbildigais redaktors: A. Purinſch.

Iſdeweja: Sabeeedriba „Latweeſchu Awises“.

